

Presenetljivo enostavno

napravi se danes iz

MAGGI JEVIH kock

à 5 h

gotovo govejo juho

za napravo vkuhanih juh
za polivanje zelenjave,
" zósov,
" pečenik itd.

Kocka da — polita edino s 1/4 litrom
vrele vode — takoj 1 krožnik izvrstne
za rabo gotove goveje juhe.

391

Edino pristno

z imenom Maggi in varstveno znamko
križeva zvezda!

Politični pregled.

Državni zbor.

Naš državni zbor je pričel svoje jesensko zasedanje pod jako neprijetnimi pojavi. Ne samo, da so revolverse kroglice fanatiziranega divjaka frčale po dvorani — o čemur poročamo na drugem mestu, — so tudi češki kričarji napravili zopet velikanski škandal. Kakor povsod se hočejo namreč Čehi tudi na Dunaju vgnezditi in polagoma domačine izpodrinuti. V svoji neverjetni predrznosti so otvorili tudi celo vrsto Komensky šol, v katerih hočejo deco nahujskati in tako polagoma večji vpliv pridobiti. Ker so bile te šole nepostavne, jih je oblast seveda zaprla. To je vzbudilo velikanski vihar v vrstah »panov«. In šli so ter privlekli v državni zbor množino otrok, bab, agitatorjev ter v poslopju pričeli divjati. Pod vodstvom čeških poslancev se je druge napadalo in prišlo je celo do pretepa. Nekatere osebe se bodo morale zaradi tega divjastva pred sodnijo zagovarjati. Žalostno pri temu je, da so tudi nekateri slovenski poslanci vtakali svoj nos v to godlo. Mislimo, da delajo kakor stenice nadležni Čehi že Slovencem

na Slovenskem dovolj konkurence; zato naj bi se slovenski poslanci raje za gospodarske potrebščine ljudstva brigali, kakor pa da se za češke junake pretepejajo. Vlada je predložila celo vrsto predlogov in postavnih načrtov, m. dr. tudi državni proračun za l. 1912, o katerem razpravljamo tudi posebej. Potem se je pričelo o raznih predlogih glede draginje razpravljati. Kot prvi je govoril socialno-demokratski voditelj dr. Adler na jako ostri in izizvalni način. Med govorom je tudi vskliknil, da je čudež, da se v Avstriji vsled bede že niso nemiri pričeli. V tem hipu je padlo raz galerije pet revolverskih strelcev; kroglice so frčale okoli glav ministrov in v dvorani je nastala grobna tišina. Zbornične sluge so morila takoj prijeti. Seja je bila potem prekinjena in konferenca načelnikov sklicana. Ko je bila seja zopet otvorjena in je hotel dr. Adler svoj govor nadaljevati, nastal je velikanski vihar. Poslanci so vpili nad socialisti: Morilci! Dr. Adler je v imenu svoje stranke odklonil odgovornost za blazni čin morilca. Potem je govoril ministerski predsednik pl. Gautsch, ki je socialiste jako hudo napadel in jim očital hujskarijo. Rekel je, da se vlada nikogar ne boji in da bode pot postave odločno hodila. Istotako so govorili razni drugi poslanci. Nato je bila prva seja zaključena. — Tudi druga seja je stala še pod vtisom Vavrakovega streljanja. Polagoma šele so se duhovi pomirili. Najprej je imel finančni minister daljši govor, v katerem je razpravjal o državnem proračunu in drugih vladinih predlogah. Posebno veselega finančni minister ni povedal. Rekel je zopet, da je treba državne dohodke še zvišati, to pa potom zvišanja indirektnih davkov. Vlada hoče urediti vžitinske davke na žganje in pivo, vpeljati monopol na užgalice, davek na avtomobile in šampanjce itd. Z eno besedo, govoril je tako, kakor finančni ministri vedno govorijo: s proti sebi obrnjenimi rokami. Zbornica je potem izvolila predsedništvo i. s. je bil izvoljen dr. Sylvester (nemško-narodni) za predsednika in ostali dosednji podpredsedniki zopet. Na koncu seje prišlo je zopet do hudih preprirov; soc.-dem. poslanci Hillebrandu se je očitalo, da je Vavrakov zločin odobral. Zbornica je na tej seji tudi o draginskih predlogih razpravljala. Zanimivo je govoril posl. Kraus (nemški rad.) proti kartelom. Rekel je, da je draginja splošna in da so jo krivi oni kapitalisti, ki se v kartelih združujejo. Na Avstrijskem imamo 66 takih kartelov. Govornik je opisal, kako ti karteli podražijo petrolej, sladkor, železo, premog itd. Po raznih vprašanjih bila je potem ta seja zaključena. — Torkova

seja je bila posebno važna, ker se je pečala z vprašanjem draginje in je prinašala tudi izjave vlade. Ministerski preds. Gautsch je izjavil, da je draginja po celem svetu razširjena. Vzroki so v prvi vrsti iskati v večnem zvišanju plač in v dejstvu, da so se široki sloji ljudstva navadili čez svoje razmere živeti. Tudi naša trgovska politika ni bila vedno srečna. To dokazujejo zlasti colnine na žitje. Ali tudi vsako drugo blago je postalo dražje. Štetje živine je dognalo, da je množina naše govede nazadovala za 3-74%. Tudi na Ogrskem je živinoreja nazadovala. Pogajanja z Ogrsko glede mesnega vprašanja se bodo nadaljevala. Temu vprašanju pa ne bode vlada dalmatinske železnice žrtvovala. Argentinsko meso se ni posebno lahko prodalo. Pri nas organizacija prometa med producenti in konzumenti še ni dovolj razvita itd. Za Gautschom je govorila še cela vrsta govornikov. Pravosodni minister je oistro zavrnil napade na sodnike. Zanimivo je govoril tudi poljedelski minister o pospeševanju domače živinoreje.

Stetje živine, ki se je pred kratkem po celi državi izvršilo, dognalo je, da naša avstrijska kakor tudi ogrska živinoreja nazaduje. Ako se pomisli, da je ravno živinoreja edino polje, ki prinaša kmetijstvu pravi hasek, potem se lahko trdi, da naše kmetijstvo sploh nazaduje. Leta 1900 prišlo je na vsakih 100 avstrijskih prebivalcev 36 1/2 kosov govede. Leta 1910 je padlo to število za 12 3/4% in znaša samo še 32 kosov. Nasprotniki kmeta seveda trdijo, da dokazuje to dejstvo opravičenost uvoza inozemske živine in mesa. Po našem mnenju pa dokazuje samo to, da je pospeševanje domače živinoreje najnujnejša državna potreba. Zato naj bi vlada v prvi vrsti našemu kmetu pomagala.

Srbsko meso dovoljeno. Poljedelsko ministerstvo dovolilo je klalni veldružbi na Dunaju uvoz 5000 kosov govede in 15000 svinj, nadalje družbi Schleifelder 5000 kosov govede in 10000 svinj in družbi Gascau 4000 kosov govede ter 10000 svinj iz Srbije, da se meso proda na Dunaju, v Budimpešti, v Gradcu in drugih večjih mestih. No, zdaj bodejo pa vsi siti!

Državni proračun za leto 1912. Vlada je predložila državni proračun za leto 1912. Z ozirom na prejšnje leto (1911) kaže ta proračun sledeče številke:

	l. 1912	l. 1911
Skupne potrebščine	2.916.685.263	2.818.196.736
Skupno kritje	2.916.990.844	2.818.507.772
Preostanek	305.581	311.036

Skupne svote so se torej od lanskega leta za nekaj znižale, kar pa ne pomeni mnogo. Ker še ni sklepov delegacij, »prišparala« je vlada n. pr. okroglo 50 milijonov za vojaške izdatke; ali ljudstvu pomaga to presneto malo, ker bomo do svote prihodno leto plačati morali. Glasom proračuna prinašali bodejo direktni davki nekaj čez 11 milijonov več kakor lani; večinoma (9 1/2 milijonov) se računa tukaj na osebne davke. Indirektni davki pa morajo prinesiti nekaj čez 11 1/2 milijonov več kakor lani. Zvišanje cen tobaka prineslo bode vladi baje čez 18 milijonov več kakor lansko leto. O posameznih točkah proračuna bomo še govorili.

Cesar je potrdil izvolitev g. dr. Joh. Schmidnerja za okrajnega načelnika mariborskega in dr. Fr. Kornfeld za njegovega namestnika.

Nemiri vsled draginje na zgornjem Češkem so bili tudi posebno hudi. Posledica teh je zdaj velikanška množina kazenskih razprav. V Kraljevemgradu se je imelo 66 oseb zaradi upora zagovarjati; dobili so od 5 do 10 mesecev ječe. Istotako je v drugih krajih.

Maročansko vprašanje. Nemška vlada sprejela je francoski načrt pogodbe glede Maroke v vseh važnih in bistvenih točkah. S tem je zajamčeno, da se bodejo nasprotja med Nemčijo in Francosko mirnim potom rešila in je bojazen glede tozadevne vojske odstranjena.

Boj v Tripolisu.

Kakor poročamo, so Italijani obrežje tripoličanske province že zasedli in bodejo poskušali zdaj polagoma celo deželo okupirati. Turki se pravzaprav niti branili niso, da preprečijo prelivanje krvi. Kajti dobre mornarice nimajo in italijansko brodogojstvo je njih male trdnjave kmalu porušilo. Italija se pa krvavo moti, ako misli, da je s tem že zmagala. Pravi boj za Tripolis se bode šele pričel. In ta boj bode krvav ter dolgotrajen. Turške posadke so šle proti notranjemu deželu. Naša slika kaže take turško-tripoličanske vojske z oficirjem. Združili se bodejo ti vojaki z Arabci, ki so baje izborni oboroženi. Tako se čez Malto poroča, da je 1200 Arabcev, oboroženih z Mauser-puskami, v neposredni bližini Tripolisa. Posamezni poglavarji (šajki) vseh plemen Arabcev so sultanu izjavili, da mu hočejo zvesti ostati in da se bodejo do zadnje kapljice krvi proti Italijanom branili. Tako bode nastala t. zv. »guerilla« vojska, ki je vedno nevarna in huda. Saj je imela celo Avstrija presneto mnogo za opraviti, predno je premagala turške ustaše v Bozni-Herzegovini. Italijanska ekspedicija v Tripolisu pa je mnogo nevarnejša in hujska.

Türkisch-tripolitanisches Militär.

Streli v državnem zboru.

Čudni so časi, v katerih živimo, in vedno

»Ali si se že naročil na
„Štajerčevi“ kmetijski koledar za
l. 1912?

novica, ki je neverjetna in nepričakovana. Ali živimo na Ruskem, v državi zatiranja, krvave nagajke, vislie in Sibirije? Skoraj se človeku tako dozdeva...

Zgodilo se je namreč to-le:

Pretekli četrtek se je začelo jesensko zasedanje avstrijske državne zbornice. Zbornica je z ozirom na dane razmere sklenila, da razpravlja najprve o predlogih gledč draginje, ki so jih stavili razni poslanci. K tem predlogom dobil je najprve vodja avstrijske socialne demokracije dr. Adler besedo. Imel je daljši in ognjevit govor, ki je imel gotovo precej revolucijskega značaja. Glasom poročil je ravno rekel: „Jaz poznam bedo proletarijata na Avstrijskem. Ni se čuditi, da nastane enkrat vihar; čudež je le, da ta vihar še ni nastal!“ — in pri teh Adlerjevih besedah vstal je na galeriji mlad mož, potegnil revolver iz žepa in ustrelil proti ministerski klopi. Oddal je pet strelcev. Potem je zaklical: „Živela socialna demokracija!“ — Takoj so prihiteli sluge in so morila prijeli. Morilec je prav izborni meril in se je čuditi, da se ni zgodila nesreča. Na ministerski klopi sta sedela takrat minister grof Stürgkh in minister dr. pl. Hohenburger. Mimo njunih glav so kroglice frčale in Stürgkha celo v obleko zadela, brez da bi ga ranile. Tudi podpredsednik Pogačnik je bil v veliki nevarnosti. Storilec je takoj dejal, da je član socialno demokratične stranke. Rekel je, da se je minister dr. Hohenburger med Adlerjevim govorom nasmejal; to da ga je tako razburilo, da je hotel ministra ustreliti. V zaporu se je potem dognalo, da se piše morilec Nikolaj Njegus Vavrak in da je Dalmatinec. Njegova družina je pristojna iz Črnogore in morilec je celo v nekom daljnem sorodstvu s črnogorskim kraljem Nikito. Izučen je kot mizarski pomočnik, ali bil je vedno delamržen. Pred kratkem je podedoval par tisoč kron; denar je s slabimi ženskami zapravil in ostalo mu je 600 K. Tako se je odpeljal na Dunaj. Tam je prosil znanega mu tajnika mizarske organizacije Paulina (ki je svoj čas tudi v Ljubljani delal), naj mu preskrbi vstopnico za parlament. Ta je pri soc. dem. poslancu Widholzu posredoval in tako je prišel Vavrak v državni zbor, kjer je izvršil svoj zločin. Njegusa in tudi Paulina so oddali sodnji in nadaljna preiskava bode dognala resnico o celi zadevi...

Tako je bil torej letos naš državni zbor odprt! Ves civilizirani svet obsoja ta zločin najostreje. Mi ne stojimo na stališču, da je

tega zločina ta ali ona politična stranka kriva. Ali vsekakor se porajajo misli in načrti anarhističnih zločinov na podlagi brezmejnega brezvestne agitacije. Kdor zagovarja opravičenost nasilja, ta zagovarja tudi politični umor! Agitatorji naj bi pomislili, kaj govorijo in komu govorijo. Iskro zaburjenosti je lahko med nezavedno ljudstvo vreči, ali vihar je težko vstaviti. Proti draginji ti blazni strelci niso pomagali; nasprotno. Ljudstvu so hudo škodovali. Ljudstvu in zlasti delavstvu. Politične razmere so priče v naši državi porajati nekako anarhijo in proti tej treba bode vsem nastopati, ki imajo zmisel za red in za delo!

Pralni ekstrakt
„Ženska hvala“
za namakanje perila.
Najpopolnejše nadomestilo za
bélenje perila.
Najboljši in najzanesljivejši pralni
prašek.

Pralni prašek je zaupljiv predmet.
Ako hočete Vaše drago perilo ob-
varovati škode, tedaj se čuvajte pred
ponaredbami!

Dopisi.

Sv. Trojica v Slov. gor. V sredo 4. t. m. je bil pri sv. Trojici občni zbor posojilnice. Dosedajni odbor je nameraval tiho in mirno, kakor vsako tretje leto, ta zbor in volitev skleniti. Ali naš navadni nemir in prepir delajoči prvaki s tem niso bili zadovoljni; radi bi si našo posojilnico osvojili. Naša posojilnica obstoji že 15 let; ustanovljena z velikim trudom in skrbjo, pa tudi z velikimi težavami od gospodov F. Gollob, Kirbsch Karl, Kovačič Jakob pokojni Wračko in Steinbauer. Te gospodje so imeli s tem veliko dela in skrbi, ali zdaj v celi Trojički, Antonješki in Benedički fari ni človeka najti, kateri bi rekel, da se mu je v posojilnici,

katero vodi že vseh 15 let gosp. Gollob, kaka krivica zgodila; ni človeka najti, ki bi rekel, da z dosedanjim uradovanjem ni zadovoljen; le vsak kateremu je g. Gollob pomagal, ga hvali in mu je hvaležen. Jaz mislim, da tako kakor jaz, tudi vsak pošteni ud te posojilnice, gotovo pride dne 21. oktobra ob 8. uri zjutraj na novo volitev, in odda svoj glas za gospoda Golloba in za star odbor. Ne dajte se za nos voditi od Kraigherja, Tušak-a in Klemenčiča; ti ljudje še Vam nikoli niso nič pomagala in nikoli nič ne bodo. Ti ljudje bi zdaj radi korist nase potegnili, ti ljudje bi se radi s tem bahali kar je g. Gollob pripravil! Da se to tem tujcem ne posreči, pridite vsi vrli udi in volite zopet našega g. Golloba in njegov odbor! Član posojilnice.

Ljutomer. O izidu znane Karlekovde zadeve so poročali že razni listi precej obširno. „Stajerc“ ki je poseben ljubljene lotmerškega „Geldjuda“, bode pogledal vsestransko v vse predalčke, kajti ljudstvo mora in hoče zvedeti to, kar je res in gola resnica. Zamorec se je pral in pral; toda umazan je bil dr. Grossmann, ko je začel tožiti, umazan je še tudi danes in umazan ostane do zadnje urice. Verjetno je toraj, da je porabljal dr. Grossmann, odvetnik in posestnik v Ljutomeru, stare koleke! No, o tem so bile prepričane že davno Seršenove krave — Znano je, da je zaslužil Karlek z nekim pooblastilom na nepošten način 2 kroni. Očitata so se mu razna ostudna dejanja — toda ta pošteni ni tožil. Možakar je izjavil mnenje, da bi bila pravda s „Stajercem“ brezuspešna. To radi verjamemo, kajti dokazalo bi se, da so vse trditve resnične in Karleka vzela bi bila megla že davno. Dr. Grossmann se je opetovano širokoustil, da je žrtvoval za ljudstvo tisočake in tisočake. Čudno! Ni pa imel potrebnega drobiža, da bi začel tiskovno pravdo zoper „Stajerca“, kar bi bila vendar njegova dolžnost. Takrat, ko je tožil neke odlične gospode, ker so trdili, da ima posojila od Südmarke, je tekom obravnave prisegel, da nima takega posojila. V s starimi štemplni obrobjeni in s sinksom poškrbojeni pravi izjavil je pa vedno pošteni Karlek, da tozadevno prisegel ne bode. Zdrava pamet, kaj porečeš k temu slučajema?! — Izid pravde, ki se je dokončala dne 5. oktobra t. l. v Mariboru, je ljudstvo skrajno presenetil. Karlekov gnusni čini so znani v vsaki kočici in ne najdeš človeka, ki bi mu bil prijateljski vdan. Odvetniška zbornica ima celo kope gradiva. Od nje se je zahtevalo, da bi poslala v Ljutomer preiskovalnega komisarja, ki bi zasledoval in študiral na licu mesta in takorekoč od osebe do osebe nad vse smrdljivo delo prvaškega voditelja dr. Grossmana. Sedaj bode govorila na podlagi starega gradiva ter novih in najnovejših dejstev ta njegova oblast v Gradcu. Res pa je: Glas ljudstva — Božji glas! — Povsod slišiš vprašanje: „Kako je vendar bilo mogoče, da ni zgrabil državni pravdnik nesramnega človeka, ki sliši na ime Karlek, da niso pomagali vsi dokazi, da so bili ovrženi vsi znaki in da je ostala le verjetnost lumparije na kosmati vesti „Geldjuda“ in poštenjaka vseh poštenjakov?!“ Odgovor za danes: „Laž, zavijanja, sumničenje, slučaj in morda neka Božja milost, ker še možiček ni popolnoma dozorel za vraga.“ Pošteno ljudstvo! Verjetno je toraj, verjeti se da in verjeti se mora na podlagi sodnijske razsodbe, da je porabljal dr. Karol Grossmann, odvetnik v Ljutomeru, stare štemple in da je ogoljufal s tem lopovskim činom državno blagajno.

Sv. Anton v slov. gor. Malokedaj se sliši in bere v Vašem cenjenem listu od nas Antonječanov. Zato pa g. urednik, si ne želimo, da bi ta dopis romal v koš. Naj se zve med svet, kako imamo mi vendar vnetega in pridnega g. kaplana. Posebno skrb ima on za dekleta. Da si pridobi gotove osebe, naroča časnike, naslovljene na kaplanijo, da hodijo ponje. Iz tega potem sledijo taki slučaj, kot navedem tu enega. Prišel je namreč opoldne nek fant iz Smoline po spoved k neki hudo bolni osebi. Ko opravi tam kaplan svojo dolžnost, misli je domov gre doč kaditi cigarete; ker jih pa ni imel je šel od tam v bližnjo gostilno in trgovino, da si jih kupi. Imel je pa tisti gostilničar in trgovec ravno zidarje. Gre tudi k njim malo pogledat. Ker pa

Od vojske.

Turčija je imela vedno hude notranje boje. Prejšnji njeni vladarji, zlasti bivši sultan Abdul Hamid so si domišljavali, da so še vedno nekaki azijski poglavari. Zato so zapirali državo pred vsakim zunanjim, modernim evropskim vplivom. Vkljub temu, da ima Turčija pravzaprav velikanse moči združene, jih pod starim režimom ni mogla in ni hotela izrabljati. Ko so potem prišli Mladoturki do vlade in so nazadnjaškega sultana pregnali, pričeli so seveda v kratkem času z vso naglico državo modernizirati. Poklicali so iz Nemčije oficirje in vojaške strokovnjake, ki so armado popolnoma reorganizirali in izvežbali. Tako se zamore turška armada danes z velikim nasprotnikom meriti. Naša slika kaže glavne vrste vojakov Turčije (zgoraj) in Italije (spodaj). Zgoraj (pri Turkih) vidimo od leve na desno: 1. ulanca, 2. dragonca, 3. albansko infanterijo, 5. pehotno artiljerijo, 6. in 7. pa generalne štabne oficirje. — Pri Italijanih (spodaj) vidimo: 1. infanterista, 2. infanterijskega oficirja, 3. bersaglieri-vojaka, 4. planinskega lovca, 5, 6, 7. in 8. mornarske vojake, oficirje in mornarje, 9. kavaljerista, 10. štabnega oficirja in 11. artiljerijo.

